

Zaistovanie majetku na základe dožiadania o právnu pomoc

**Alica Kováčová PhD.
Medzinárodný odbor
G P S R**

Pojmy

- **"zisk"** znamená akýkoľvek ekonomický prospech pochádzajúci alebo získaný priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti. Môže ho tvoriť akýkoľvek majetok uvedený v písmene b) tohto článku,
- **"majetok"** zahŕňa akýkoľvek majetok, hmotný alebo nehmotný, hnutel'ný alebo nehnuteľný a právne písomnosti alebo nástroje preukazujúce nárok alebo podiel na tomto majetku,
- **"nástroje"** znamenajú akýkoľvek majetok použitý alebo určený na použitie akýmkoľvek spôsobom, úplne alebo sčasti, na spáchanie trestného činu alebo trestných činov,

Pojmy

- **"konfiškácia"** znamená trest alebo opatrenie nariadené súdom v konaní o trestnom čine alebo trestných činoch, ktorého výsledkom je právoplatné odňatie majetku,
 - Konfiškácia sa týka nástrojov a ziskov z trestnej činnosti, alebo majetku, ktorého hodnota im zodpovedá
- **"zmrazenie"** alebo **"zaistenie"** je dočasný zákaz presunu, premeny, nakladania alebo pohybu majetku, dočasné prevzatie úschovy takého majetku alebo vykonávanie kontroly nad ním na základe príkazu vydaného súdom alebo iným príslušným orgánom,

Medzinárodná zmluva

▪ § 477 písmeno a)

- na účely použitia V časti TP sa medzinárodnou zmluvou rozumie vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je SR viazaná

- *článok 7 ods. 4 Ústavy SR medzinárodná zmluva, na ktorej vykonanie je potrebný zákon*
- *článok 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodná zmluva, na ktorej vykonanie nie je potrebný zákon, pretože ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá je svojim charakterom spôsobilá priameho, bezprostredného vykonávania (tzv. “self-executing”)*

▪ Prednosť – subsidiárne použitie Trestného poriadku

▪ § 478

- ustanovenia V časti TP sa použijú ak vyhlásená medzinárodná zmluva neustanovuje inak

Medzinárodná zmluva II

- **Viedenský dohovor o zmluvnom práve**
 - **Čl. 27 - vnútroštátne právo a dodržiavanie zmlúv**
 - Strana sa nemôže dovolávať ustanovení svojho vnútroštátneho práva ako dôvodu pre neplnenie zmluvy
 - **Čl. 31 – výklad zmlúv**
 - Zmluva sa musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.

Ciel', účel

▪ Ciel'

- obmedzenie pohybu majetku, alebo nakladania s ním, dočasné prevzatie úschovy takého majetku alebo vykonávanie kontroly nad ním

▪ Účel

- budúca realizácia výkonu trestu prepadnutia majetku (§ 58,59 TZ) alebo veci (§ 60TZ), zhabania veci (§ 83 TZ)

Zaistenie majetku na základe dožiadania o právnu pomoc

- Podmienky nad rámec všeobecných náležitostí:
 - aplikovateľná medzinárodná zmluva /upravujúca možnosť alebo povinnosť zaistiť a konfiškovať majetok/
 - **zmluvná vzájomnosť**
 - **obojstranná trestnosť**
 - zadokumentované indície/dôkazy o tom, že deklarovaný majetok, alebo suma, ktorá mu hodnotou zodpovedá, je ziskom z trestnej činnosti
 - súvislosť medzi majetkom, ktorý má byť zaistený a ziskom z predmetnej trestnej činnosti
 - **ubezpečenie**, že sa predpokladá konfiškácia
- V prípade že preskúmaním doručenej žiadosti nie je možné zistiť uvedené informácie je potrebné **požiadať o doplnenie**

- Účelom inštitútu zaistenie majetku pre trestné konanie v cudzom štáte je budúca konfiškácia majetku, **nie nárok poškodenej osoby.**
- V prípade zistenia v priebehu zaistenia, že dožadujúci štát žiadal zaistenie majetku z tohto dôvodu, a nejedná sa o hnutelnú vec, ktorá je zároveň dôkazom v trestnom konaní, zaistenie sa **zruší /budúci rozsudok nie je možné uznať a vykonať § 516 TP a nasl./** .
 - V prípade, že vec je zároveň dôkazom je potrebné informovať dožadujúci štát (navrhnúť odovzdanie dôkazu)

Zaistenie majetku pre účely rozhodovania o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia

- **§ 551 TP**
- predbežné zaistenie veci, účtu, cenných papierov alebo iného majetku
- **podmienky**
 - medzinárodná zmluva
 - žiadosť cudzieho justičného orgánu
 - majetok sa nachádza na území Slovenskej republiky
 - v cudzine sa vedie trestné konanie trestné konanie
 - majetok je výnosom, nástrojom, výnosu zodpovedajúcou hodnotou z trestnej činnosti
- **rozhoduje - súd na návrh prokurátora**
- **v urgentných prípadoch prokurátor, do 48 hodín potvrdzuje sudca**
- **príslušnosť' - okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza majetok, ktorý sa má zaistiť'.**
- **zrušenie predbežného zaistenia**
 - príslušný okresný súd
 - na základe podnetu cudzieho orgánu, ktorý o predbežné zaistenie požiadal
 - predbežné zaistenie možno zrušiť aj v prípade, že cudzí štát v primeranom čase nepožiadá o výkon cudzieho majetkového rozhodnutia týkajúceho sa zaisteného majetku.

Úschova vydaných, odňatých a prevzatých vecí

▪ príslušnosť na zabezpečenie úschovy

- prokurátor
- súd
 - len v prípade, že rozhoduje a vykonáva právnu pomoc v celom rozsahu vo svojej kompetencii na žiadosť cudzieho orgánu
- nemožnosť zabezpečenia úschovy zaistených vecí súdom/
prokurátorom
 - zabezpečí sa prostredníctvom iného štátneho orgánu alebo právnickej osoby, alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva v takom odbore podnikateľskú činnosť.
- Nehnutelnosť – justičný orgán písomne poverí takú osobu správou nehnuteľnosti a uznesenie o zaistení nehnuteľnosti doručí príslušnému orgánu štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností.

Aplikovateľné medzinárodné zmluvy

▪ Dohovory RE

- Dohovor o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti (Štrasburg 8. novembra 1991, ozn. č. 109/2002 Z. z.);
- Európsky dohovor o potlačovaní terorizmu (Štrasburg 27. januára 1977, ozn. č. 552/1992 Zb.);
- Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu (Varšava 16. mája 2005, ozn. č. 91/2009 Z. z.);

▪ Špecifické dohovory OSN aplikovateľné pre účely zaistenia a konfiškácie

- Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ozn. č. 572/1992 Zb.)
- Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu (ozn. č. 333/2002 Z. z.)

Aplikovateľné Dohovory OSN

- Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (New York 15. novembra 2000, ozn. č. 621/2003 Z. z.);
- Protokol proti pašovaniu migrantov po súši, po mori a letecky, doplňujúceho Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu (New York 15. novembra 2000, ozn. č. 33/2005 Z. z.);
- Protokol o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, doplňujúci Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu (New York 15. novembra 2000, ozn. č. 34/2005 Z. z.);
- Protokol proti nezákonnej výrobe a obchodovaniu so strelnými zbraňami, ich súčasťami a komponentmi a strelivom, doplňujúci Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (New York 31.05.2001 / SR, 03.07.2005/ ozn.č. 21/2006 Z. z.)
- Dohovor OSN proti nedovolenému obchodovaniu s omamnými a psychotropnými látkami (Viedeň 20. decembra 1988, ozn.č. 462/1991 Zb.);
- Dohovor OSN o potláčaní bombového terorizmu (New York 15. decembra 1997, ozn. č. 382/2001 Z. z.);
- Medzinárodný dohovor o potláčaní financovania terorizmu (New York 9. decembra 1999, ozn. č. 593/2002 Z. z.);
- Trestnoprávny dohovor o korupcii (Štrasburg 27. januára 1999, ozn.č. 375/2002 Z. z.);
- Opčný protokol k Dohovoru o právach dieťaťa, o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii (ozn. č. 424/2004 Z. z.)

Dohovor o praní špinavých peňazí, vyhl'adávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti (ozn. Č. 109/2002 Z. z.)

- **Článok 11**
- **Povinnosť prijať predbežné opatrenia**
- **1. Na žiadosť druhej strany, ktorá začala trestné konanie alebo konanie na účely konfiškácie, prijme strana potrebné predbežné opatrenia, ako zmrazenie alebo zhabanie vlastníctva, aby sa zamedzilo akémukoľvek konaniu spočívajúcemu v prevode vlastníctva alebo disponovaní s vlastníctvom, ktoré by v d'alšom stupni mohlo byť predmetom žiadosti o konfiškáciu alebo ktoré by mohlo umožniť vyhovie takejto žiadosti.**
- **2. Strana, ktorá prijala žiadosť o konfiškáciu podľa článku 13, prijme, ak je to potrebné, opatrenia uvedené v odseku 1 tohto článku vz'tahujúce sa na akékoľvek vlastníctvo, ktoré tvorí predmet žiadosti alebo ktoré by umožnilo vyhovie takejto**
-

**Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí,
vyhl'adávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej
činnosti a o financovaní terorizmu
ozn. č. 91/2009 Z. z.**

- **Článok 3**
- **Opatrenia na konfiškáciu**
 - (1) Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, ktoré jej umožnia konfiškáciu nástrojov a ziskov alebo majetku, ktorých hodnota zodpovedá takým ziskom a majetku nadobudnutým za špinavé peniaze.
- **Článok 4**
- **Vyšetrovacie a predbežné opatrenia**
 - Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na umožnenie rýchlej identifikácie, vypátrania, zmrazenia alebo zaistenia majetku podliehajúceho konfiškácii podľa článku 3, najmä aby uľahčila vykonanie neskoršej konfiškácie.

Dohovor Organizácie spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu ozn. č. 621/2003 Z.z.

- **Článok 13**
-
- **Medzinárodná spolupráca na účely zhabania**
- **2. Podľa žiadosti iného štátu, zmluvnej strany, ktorý má právomoc nad trestným činom, na ktorý sa vzťahuje tento dohovor, prijme dožiadaný štát, zmluvná strana, opatrenia na zistenie, odhalenie, zmrazenie alebo zaistenie príjmov z trestnej činnosti, majetku, zariadenia alebo iných prostriedkov uvedených v článku 12 ods. 1 na účely nariadenia prípadného zhabania dožadujúcim štátom, zmluvnou stranou, alebo na základe žiadosti podľa odseku 1 tohto článku dožiadaný štát, zmluvná strana.**
- **Dožadujúci štát v žiadosti uvedie skutočnosti, na ktoré sa odvoláva a popis požadovaných opatrení.**
- **6. Ak sa štát, zmluvná strana, rozhodne podmieniť prijatie opatrení uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku existenciou príslušnej zmluvy, bude tento štát, zmluvná strana, posudzovať tento dohovor ako nevyhnutný a dostatočný zmluvný základ.**

Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu ozn. Č. 333/2002 Z. z.

- **Čl.93**
- **Iné formy spolupráce**
- **1. V súlade s ustanoveniami tejto časti a postupmi podľa vnútroštátneho práva štáty, zmluvné strany, musia vyhovieť žiadostiam Súdu o poskytnutie ďalej uvádzanej pomoci v súvislosti s vyšetrovaním alebo trestným stíhaním:**
- **k) identifikácia, vysledovanie a zmrazenie alebo zaistenie výnosov, majetku a aktív a vecí použitých na spáchanie trestného činu na účely ich prípadnej konfiškácie bez toho, aby boli dotknuté práva bona fide tretích strán, a**

Opčný protokol k dohovoru o právach dieťaťa, o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii ozn. č. 424/2004 Z. z.

- **Článok 7**
- **Štáty, zmluvné strany, na základe ustanovení svojho vnútroštátneho práva**
 - **a) prijmú podľa potreby opatrenia na zhabanie a konfiškáciu**
 - **i) tovaru, akým sú materiály, majetok alebo iné prostriedky použité na spáchanie alebo umožnenie spáchania trestných činov podľa tohto protokolu,**
 - **ii) príjmov získaných z takých trestných činov,**
 - **b) splnia požiadavky iného štátu, zmluvnej strany, na zhabanie a konfiškáciu tovaru alebo príjmov uvedených v bode a) i),**

Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ozn. č. 572/1992 Zb.)

- **ČLÁNOK VIII**
- **Opatrenia, ktoré urobia strany**
- **1. Strany urobia primerané opatrenia na to, aby ustanovenia tohto Dohovoru uviedli do života a znemožnili také obchodovanie s exemplármi, ktoré by ho porušovalo. Budú v nich obsiahnuté opatrenia:**
 - a) **na pokutovanie obchodu s takými exemplármi alebo ich držby, prípadne oboch; a**
 - b) **na vykonanie konfiškácie takých exemplárov alebo ich navrátenie do štátu, ktorý ich vyviezol.**

Ďakujem za pozornosť !